ರಬ್ಬರು ಜಾಯಿಂಟುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಡಿಮ್ಯಾಂಡು ಇದೆ, ಆದರೆ ಇದರ ಪೇಟೆಂಟು ರೈಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಇಂಡಿಯನ್ ಐರನ್ ಕಂಪನಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಈ ಪೇಟೆಂಟು ರೈಟನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಕ್ಕೇ ವರ್ಗ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರದವರೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಇದರ ಪೇಟೆಂಟು ರೈಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಇದರ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಶ್ರೀ ಆರ್. ಸಿ. ದತ್‌ರವರ ಆಯೋಗಕ್ಕೂ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರೂ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

2-00 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಇದರಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟ 2 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಇದು 1958ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ 1966ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ರಾಥವನ್ನು ನಂಪಾದಿಸಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ.—ರಾಮೇಶ್ವರಿಯರ್ಸ್ ಕೊರತೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ನಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿದೇಶಿ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ವಾಪನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿರುವುದರ ಉದ್ದೇಶ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೇ ಈ ಪ್ಲಾಂಟನ್ನು ನಡೆನತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಪರಿಣತಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ವಿದೇಶಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ವಾಪನು ಕಳಿಸಿನರಾಯಿತು.

Sri ABDUL KHUDDUS ANWAR.—In the light of the present orders, will the Government try to reappoint thousands of people who are idling away their time and energy having no job ?

Sri S. M. KRISHNA.—We have already restarted the Spun Pipe Plant. As soon as we get patent rights to manufacture Tital Rubber Joints, I am sure we are going to employ as many as the Plant would need.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೈರಪ್ಪಾಜಿ.—ಈ ಸ್ಪನ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ ಅನ್ನು 1956ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ರಿಬೋರಿಂಗ್ ಮಿಷಿನ್ ಅನ್ನು 1962ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮೆಷಿನ್ ಒಂದು ರೆಡಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತರಿನಬೇಕಾದ ಮೆಷಿನ್‌ಅನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ತರಿನದೇ ತಡಮಾಡಿದರೂ ? ಈ ದೊಡ್ಡ ಮೆಷಿನ್ ಪ್ಲಾಂಟನ್ನು ನಡೆನುವುದಕ್ಕೆ ನಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿನಿದ್ದು ನಿಜವಲ್ಲವೇ ? ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಲುಕ್ಸಾನು ಆಗಿರುವುದು ನಿಜವಲ್ಲವೇ ! ಅದಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

Sri S. M. KRISHNA.—The hon. member may give separate notice

Mr DEPUTY SPEAKER.—The hon. member is absent put Question No. 638. I put it.

## Exhibition of Boards on Hotels and Restaurants

638. Sri MAHENDRA KUMAR (Hulsoor).—

Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state :—

(a) whether it has come to the notice of Government that in many hotels name boards are exhibited as 'Brahmin's Hotel', 'Lingayat's Khanavali' etc. ;

(SRI MAHENDRA KUMAR)

(*b*) if so, the steps taken by Government to discourage this unhealthy practice in their profession ?

Sri B. BASAVALINGAPPA (Minister for Municipal Administration).–

(*a*) Yes.

(*b*) It is being examined to stop exhibition of caste boards.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹೋಟೇಲ್, ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಹೋಟೇಲ್ ಮತ್ತು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹೋಟೆಲ್ ಅಂತ ಏನು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವುಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಹೋಟೇಲ್ ಎಂದು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆಯೇ ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—No. reply is necessary.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್‌ನಾರಾಯಣ್.—ನಾವು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಜ್ಯಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಜ್ಯಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಮಾಜವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಂಗಡಿಗಳ್ಳಾಗಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹೊಟೇಲು ಗಳಾಗಲೀ ಖಾಸಗೀ ಅವರಾಗಲೀ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಆಗಲಿ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿನತಕ್ಕ ಬೋರ್ಡು ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಹುಕುಂ ಹೊರಡಿಸುತ್ತೀರಾ ?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Article 15 says :

(1) The State shall not discriminate against any citizen on grounds of only religion, race, sex, place of birth or any of them.

(2) No citizen shall on grounds of only religion, race, caste, sex, place of birth or any of them, be subject to any disability, restriction, or condition with regard to—

(a) access to shops, public restaurants, hotels and places of public entertainment ; or

(b) the use of wells, tanks, bathing ghats and places of public resort maintained wholy or partly out of State Funds or dedicated to the us of the general public.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is given in the printed reply that it is being examined to stop exhibition of caste boards.

Sri B. BASAVALINGAPPA.—Art 17 reads : "Untouchability is abolished and its practice in any form is forbidden. The enforcement of any disability arising out of "Untouchability" shall be an offence punishable in accordance with law."

ರಾಜ್ಯಾಂಗದ 17ನೇ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಅನ್‌ಟಚ್‌ಬಿಲಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಂ 15 ಮತ್ತು 17 ಈ ಎರಡು ಕಲಂಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಹೊಟೇಲುಗಳಾಗಲಿ, ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್ ಆಗಲೀ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಷಾಪ ಆಗಲೀ ಅವುಗಳ ಒಳಗಡೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಜಾತಿ ಯವರೇ ಆಗಲಿ ಒಳಗಡೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಹೊಟೇಲಿನ ಒಳಗಡೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹೊಟೇಲು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಯಿತರ ಹೋಟೇಲು ಎನ್ನುವಂಥಾ ಬೋರ್ಡ ನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದು ಸಾಧುವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗ 15ನೇ ಕಲಂ ಮತ್ತು 17ನೇ ಕಲಂ ಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಜಾತಿಯ ಬೋರ್ಡನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥಾ ಒಂದು ಜಾತಿಯ

ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಇಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವಾಗ ಆ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧ ಹಾಕಬೇಕೇ ಬೇಡವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಕಲಂ 324 (ಬ) (1) ರ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೋಟೇಲು ಗಳಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎರ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಟಿಗಳಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ದೇಶ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಾನು ಈ ಜಾತೀಯ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ನಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದವರಿಂದ ಬೈಯ್ಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಜಾತೀಯ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ತೆಗದುಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಒಂದು ಕಾನೂನು ತರುತ್ತೇನೆಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದುವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮವರು ನನ್ನನ್ನು ನಿಮಗೆ ಊಟ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಒಳಗಡೆ ಬರಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಗ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The hon. member had brought a resolution and that was deliberated upon. The Government has given a reply. It is a policy matter

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—Sir, the Minister has replied rightly and has also pointed out the constitutional provisions governing the rights of every citizen irrespective of caste or creed. He has also pointed out that so far as preventing people from putting name-boards pointing out certain caste or in the name or certain causes is being examined. He has specifically pointed out that in the Municipal Act there is on provision to prevent peopel from putting sign boards indicating a particulur caste or religion. But while giving licences this matter has to be examined whether we could put a condition. I think that should satisfy everybody. I can understand the anxiety of the hon. Members Perhaps the House is against putting such sign-boards including hon. Member Sri Puttaswamiah.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ.—ಬನವಲಂಗಪ್ಪನವರ ಹೊಟೇಲು ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಆಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಹೋಟೇಲುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದರೆ ತೊಂದರೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲಂಚ್ ಹೋಂ ಎಂದು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಆಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Mr. DEPUTY SPEKER.—Now the Question Hour is over.

## QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

### Rig Bore Machines in The State

3. Sri C. N. PATLI (Lingsugur).—

Wiil the Minister for Community Development and Social Welfare be pleased to state.—

(*a*) the number of Rig Bore Machines in the State.